

PER UNA REGULACIÓ DE TERRASSES QUE PRESERVI L'ESPAI PÚBLIC COM A DRET COL·LECTIU

Podeu fer efectiva la vostra adhesió a l'enllaç: <https://favb2.typeform.com/to/ONrh4r>

Davant la campanya promoguda per alguns lobbys econòmics destinada a modificar la regulació de terrasses a la ciutat de Barcelona per tal de preservar i ampliar els seus interessos corporatius, les entitats i col·lectius sotassegnats manifestem:

Les terrasses han format part, des de fa temps, del paisatge de la ciutat i de la seva quotidianitat, i en aquest sentit han estat acceptades i acollides amb normalitat pel conjunt de la ciutadania en la mesura que l'espai ocupat se subordinava als usos públics.

Diversos factors sobrevinguts, però, han estimulat els darrers anys el creixement exponencial de les terrasses (mesures contra el tabaquisme, increment del turisme, auge de l'economia de serveis, ús i disseny qüestionables de places dures i espais per a vianants...). Aquest fenomen ha estat possible, també, per la complicitat de diferents forces municipals, que han tolerat situacions d'incompliment de les successives normatives de terrasses.

Tot plegat comporta que l'estat actual de l'espai públic a Barcelona presenti un greu deteriorament com a conseqüència de la seva apropiació a gran escala pels agents econòmics i la seva destinació a finalitats privades.

Vista l'experiència dels darrers anys, i a partir d'una anàlisi des de la perspectiva de ciutat, és hora de començar a matisar el discurs que fan lobbys i forces polítiques sobre la contribució de les terrasses a l'activitat econòmica i laboral de la ciutat, emprada com a gran coartada que justifica qualsevol irregularitat a l'espai públic:

- El negoci de les terrasses s'insereix en un mercat local constant i cada vegada més sobresaturat per l'obertura de nous establiments (en el primer semestre de 2016 es comptabilitzaven 7.000 bars i restaurants a la ciutat, un 2,5% més que al mateix període de l'any anterior, que representa el 10% dels punts comercials), per la qual cosa el risc de crisi o bombolla en el sector sembla cada cop més plausible.
- Les terrasses formen part d'una activitat basada en l'ús intensiu de mà d'obra i en una productivitat escassa. A nivell laboral, el sector ofereix feines precàries, salaris baixos, alta càrrega de treball, horaris perllongats i temporalitat elevada. En aquest context, la defensa dels llocs de treball de la qual fan bandera les organitzacions empresarials és merament un pretext per seguir gaudint indefinidament d'una situació de privilegi.
- El creixement i la concentració del nombre de terrasses se situa particularment als barris que suporten un major impacte i massificació turística, de manera que els conflictes de convivència que generen, units a problemàtiques col·laterals com l'encariment dels lloguers de la resta de locals i el tancament progressiu del comerç de proximitat, accelera el procés actual d'expulsió de veïns i veïnes de diverses zones de la ciutat i de desertificació comercial.

Per tot això, exigim que qualsevol acord de modificació de l'ordenança de terrasses incorpori els criteris i valors següents:

- L'encaix en un projecte de ciutat inclusiva, habitable i sostenible que tingui com a objectiu preservar l'espai públic com a espai de convivència i de cohesió social.

- La garantia d'un espai públic ordenat i la protecció dels drets a la salut, al medi ambient i la mobilitat, en matèries com soroll, horaris, descans del veïnat, avaluació sobre la salut dels efectes del fum del tabac a les terrasses, impacte mediambiental de les estufes exteriors, distàncies mínimes entre taules i cadires i mobiliari urbà per garantir l'accessibilitat.
- L'adequació de la norma a les singularitats de cada zona i entorn, per ajustar-la en cada moment als usos i circumstàncies canviants, tot preservant el caràcter comú de l'espai públic. Aquesta adequació podria permetre l'increment controlat de terrasses en algunes zones amb criteris de sostenibilitat i garantint la mixtura d'usos i activitats econòmiques; i el decreixement en les zones amb major saturació i degradació de la convivència, com a Ciutat Vella o altres indrets, per recuperar una convivència pacificada entre veïnat i activitats.
- En el cas d'ordenacions singulars, acordant mecanismes complementaris que evitin la conversió de l'espai afectat en un monocultiu d'establiments de restauració.
- Pel que fa a l'elevat grau d'incompliment de la normativa (que segons dades del mateix l'Ajuntament és del 56%), resulta imprescindible el reforçament de les accions d'inspecció i l'enduriment del règim sancionador (actualment, les infraccions molt greus tenen sancions de 700 a 900€), acordant la revocació efectiva de la llicència de terrassa en casos de reincidència.
- Des de la vessant de la fiscalitat de les terrasses, considerem necessària la revisió a l'alça dels imports de les taxes incloses a les ordenances fiscals. Els preus públics no mantenen cap concordança amb els que s'apliquen al lloguer privat dels locals, de manera que esdevenen una subvenció encoberta al titular de l'activitat, alhora que són un incentiu per a l'explotació intensiva de l'espai públic (el cost per al restaurador d'una taula situada al carrer és de tan sols 0,55 € al dia). D'altra banda, els ingressos obtinguts per l'Ajuntament per aquest concepte (7.190.830 euros en taxes l'any 2015) haurien de revertir, de manera preferent, en la minoració dels dèficits de conservació i serveis que afecten els entorns amb major concentració de terrasses, així com a actuacions d'emergència social destinades al veïnat.

Exigim que el model de terrasses no sigui determinat entre els partits polítics i els lobbys empresarials. Reclamem la participació activa del conjunt de la ciutadania, com a part directament afectada, en la definició de les seves característiques bàsiques. És necessari abordar un veritable procés públic de debat i consulta (procés que, recordem, cap govern municipal no ha promogut fins ara), que incorpori, consegüentment, el testimoni i les experiències dels veïns i veïnes afectats i les aportacions de grups i entitats vinculats amb aquesta problemàtica, garantint-ne un caràcter obert, plural i representatiu.

Emplacem al Gremi de Restauració a exhortar públicament als seus associats i, per extensió, la totalitat del sector, al compliment sense excepcions de la l'ordenança, en comptes d'encobrir o justificar irregularitats, cosa que els legitimaria davant la ciutadania. És difícil d'entendre que el guany hagi d'anteposar-se a preservar els usos públics de l'espai, com tampoc no es va entendre en el seu moment l'oposició a la llei antitabac, anteposant el lucre econòmic a la salut. L'objectiu del Gremi hauria de centrar-se en la professionalitat i la qualitat del servei.

Les entitats i col·lectius sotasignats defensem, en definitiva, que la gestió municipal de les terrasses s'ajusti a l'interès general i no al dictat dels lobbys. Per aquest motiu, ens comprometem a treballar a favor de la defensa i preservació de l'espai públic com a dret col·lectiu, fomentant la participació i el debat ciutadà i institucional, i alhora, mantenint el seguiment i denúncia de qualsevol tracte de favor envers interessos privats.

Barcelona, 23 de febrer de 2017